

EMIGRATIE VAN EEN TEXELAAR

Ik zal een jaar of tien zijn geweest toen ik wat kreeg met een Texels schaap. Maar mijn gaten vertonend geheugen laat me in de steek: zat ik nou naast dat schaap om hem een beetje in bedwang te houden of is het verhaal door de jaren heen zo vaak verteld en verfraaid dat ik er gaandeweg zelf in ben opgegaan? Opgaand in mijn vader, de scheidslijn tussen feit en fictie opgelost, ik tevreden met de heldenrol die hem ten deel was gevallen?

Hoe dan ook, in die tijd, al weer vijfenveertig jaar geleden, kwamen wij vaak naar Texel op vakantie. Niet dat ik dat altijd zo fijn vond: je kon wel erg ver kijken en als kind had ik het niet zo op weidsheid. Maar dat we zomers, aan het Waagejot met oostenwind op het Wad, Poseidon, God van de Zee, konden oproepen, omdat we eigenlijk geen mensenkind, maar zeenimf waren, gehuld in de meest fraaie creaties van zeesla, was wel weer mooi meegenomen, verzoende me met het feit dat ik zomers een paar weken op de vlakte moest leven. Gelukkig was de vlakte bevolkt: schapen waren aangename eilandbewoners, ze roken lekker en ik hield van het korte, stroeve geluid, waarmee ze het gras kort hielden. Geluid waarop ik insliep, want we hadden ze voor het raam lopen.

Dat gras niet opgewassen was tegen hun grote, gele tanden, bracht m'n vader op een idee: wat lette hem om een echte Texelaar te kopen, die mee te nemen naar Brabant om daar onze tuin een beetje in het gareel te houden? Zo gezegd zo gedaan – en dat is nu weer zo vreemd aan het menselijk geheugen, nu ik zo schrijvend terug in vroeger ben, moet ik – met enige spijt, maar ja, alleen de waarheid maakt vrij – zeggen dat wij, moeder en kinderen, die keer met de trein naar huis zijn gegaan, dat mijn vader in de ouwe eend, die ons jaar en dag overal naar toe bracht, met onze bagage, alleen naar huis reed.

In die eend zat, of lag, Tonia, ergens tussen lam en ooi in. Mijn vader had een rotsvast geloof, én in zijn rijstijl én in zijn inzicht in de dierenziel, dus alle vragen, tegenwerpingen, twijfels, argumenten inzake dit uitzonderlijk transport had hij met een groots gebaar resoluut van tafel geveegd, nog eer die goed en wel de kans kregen om uitgesproken te worden. Tonia was een fijn dier, hij zou heus wel een woordje met haar wisselen tijdens die lange rit – de ouderen onder u weten vast nog wel dat je met een eend wel voor je gevoel kunt scheuren, maar dat dat feitelijk, zeker bij de huidige snelheden, toch veeleer iets van waggelen heeft. Desnoods zou hij even stoppen om haar nog wat te laten drinken, en ach, als ze onderweg wat zou doen, daar is een eend op gebouwd, nietwaar, een beetje extra vocht of iets substantiëlers, nee daar zat hij niet mee – wij trouwens ook niet, en ik ben nog altijd tevreden met mijn opvoeding op dit punt.

Mijn moeder had er minder fiducia in. Zoals vaker het geval was. Maar op een gegeven moment moet je kunnen toegeven. Wij zouden dus per trein reizen. Met de honden, want het was wel duidelijk dat de ontluikende band tussen Tonia en ons gezin prematuur verstoord zou kunnen raken: ze kon maar beter op Brabantse grond de kennismaking met hen voortzetten.

Zo werd Tonia op de achterbank van de eend gehesen. Dat had nog wel even wat om het lijf, want Tonia leek maar niet te kunnen begrijpen dat we het erg best met haar voorhadden. Of speelde het eilandgevoel haar parten, nu ze Texel voor altijd

zou verlaten? Eenmaal op de bank, duurde het ook nog wel even eer ze rustig en wel lag – ik spreek hier uiteraard van de tijd van vóór de autogordel, laat staan dat die op de achterbank aanwezig zou zijn. Daar lagen natuurlijk wel een paar jute zakken en wat lappen gescheurd plastic dat we aan het strand hadden gejut – zoiets moet je nooit laten liggen, komt altijd wel ergens van pas. Zoals nu.

Tonia werd verder stevig ingebouwd tussen tassen en koffers. Ze moest zich veilig kunnen voelen, vonden we, en ook niet al te erg door elkaar geschud worden: mijn vader nam bochten altijd ruim. En toen was het tijd om te vertrekken. Wij hielden Tonia nog wat groens voor de neus, zelfs een korst witbrood, uit eigen mond gespaard, want wit brood was echt luxe – maar gelukkig taalde ze daar niet naar en konden we het zelf opeten.

Mijn vader stapte zingend achter het stuur, verzekerde ons dat het allemaal heel best zou gaan, zorgen om niks, en reed zingend weg.

Mijn moeder zuchtte.

Toen wij thuiskwamen, hoorden wij een schaap blaten in de tuin. Mijn vader stond ons triomfantelijk op te wachten. Zie je wel, hij had het toch gezegd: er is niets dat je niet kunt vervoeren in een eend. Mijn moeder voelde nattigheid. Controleerde de bagage. Een tas, flink uitgescheurd. Corpus delicti. Mijn vader, achteloos in zijn bekentenis. Het was op een paar momenten inderdaad wat kritiek geweest, dat wilde hij nog wel toegeven, maar eigenlijk alleen de eerste keer een beetje gevaarlijk, want daarna was hij erop voorbereid. Wat er dan gebeurd was? Nou, hij was nog niet ter hoogte van Alkmaar of Tonia had zich zonder enige waarschuwing opeens boven op hem gestort. Er was gelukkig geen tegenligger op dat moment, want hij had inderdaad eventjes moeten uitwijken, richting kanaal. Met het schaap op z'n rechterarm – toch wel zwaar als je het stuur in handen hebt - had hij gelukkig snel een zwiep naar rechts kunnen maken, weer veilig op z'n eigen rijhelft. En goed, dat was nog een paar keer gebeurd, maar hij had Tonia dan steeds tijdig op haar plaats achterin kunnen wijzen. Jammer van die tas, maar die viel toch nog wel een beetje te repareren? De keutels had hij zelf al grotendeels weggeveegd, er zaten er vast niet veel meer tussen het ondergoed...

Wij vonden het een prachtig verhaal. Zo mooi dat ik nu weer helemaal zeker weet dat ik al die tijd Tonia's poot heb vastgehouden, troostende woordjes prevelend over hoe goed haar nieuwe leven in den vreemde haar wel niet zou bevallen. Het gras is immers zoveel groener daar dan hier op Texel? Het leek wel tot haar door te dringen. Op een gegeven moment viel ze naast me in slaap. Ik luisterde tevreden naar m'n vader. Die zong. Die zong de hele, lange rit naar huis.

*Krista Mirjam Dijkerman,
Oosterend, maart 2012*